

NOTATKI PRZYRODNICZE

Ptaki

Michał Furmanek, Andrzej Wesolowski

PIERWSZE STWIERDZENIE ZAROŚLÓWKI *Acrocephalus dumetorum* W KRAINIE GÓR ŚWIĘTOKRZYSKICH

11 VI 1999 obserwowano śpiewającego samca zaroślówki na skraju rozległego (ok. 400 ha) torfowiska niskiego pod Pakosławem (gm. Iżża, woj. mazowieckie, akceptacja KF PTZool.). Obserwacji dokonano ok. godz. 18⁰⁰. Ptak od razu zwrócił swoim głosem naszą uwagę. Odzywał się z krzaka łoży graniczącego z niewielką polaną. Śpiew był ciągły, niemal pozbawiony przerw, mniej zróżnicowany i o znacznie wolniejszym tempie niż u łożówki *Acrocephalus palustris*. Najczęściej powtarzanym i najbardziej charakterystycznym elementem śpiewu było głośnie, fletowo-metaliczne „me-ta-wii, me-ta-wii” i podobne, lecz o pytającym tonie „pi-ti-wii”, często poprzedzone suchym „tr-tr-tr” przypominającym głos zaniepokojenia pokląskwy *Saxicola rubetra* lub słowika *Luscinia sp.* Wspomniane wyżej metaliczne głosy zwróciły uwagę obserwatorów. Nie były one naśladownictwem żadnego z występujących u nas ptaków i nigdy nie słyszano podobnego głosu u łożówki. Element ten kojarzył się raczej z głosem egzotycznego ptaka. Od czasu do czasu słyszano krótkie kłasknięcie przypominające trzciniaaka *Acrocephalus arundinaceus*, poza tym kilkakrotnie powtarzane głosy podobne do wabienia bogatki *Parus major* i szybkie, suche dzwoneczki kojarzące się z głosem wabiącym szczygła *Carduelis carduelis*. Nie odnotowano elementów charakterystycznych dla śpiewu łożówki, np. długich, potocznych, trudnych do opisanego zwrotek z licznymi „przeciągnięciami”.

Areal łągowy zaroślówki w Europie obejmuje przede wszystkim środkowo-zachodnią część Rosji, Finlandię, Estonię i Łotwę (Cramp 1992). Od lat 40 XX wieku notuje się rozszerzanie zasięgu w kierunku południowo-zachodnim; w tym czasie odnotowano między innymi pierwsze łągi w Finlandii i na Łotwie. Od lat 80. zaroślówka gniazduje również w Szwecji; obecnie każdego roku notuje się tam ok. 20 śpiewających samców (Cramp 1992). W Polsce pierwsze stwierdzenie miało miejsce w roku 1967 pod Pruszkowem (Gotzman 1971). Do roku 1997 zaroślówkę obserwowano w Polsce 28 razy (Komisja Faunistyczna 1998), niemal wyłącznie w północno-wschodniej części kraju. Stwierdzenie spod Pakosławia jest pierwszą

obserwacją z Krainy Gór Świętokrzyskich, a jednocześnie najbardziej wysuniętym na południowy-zachód stwierdzeniem w Polsce.

Literatura

- Cramp S. 1992. *Handbook of the Birds of Europe the Middle East and North Africa. The birds of the Western Palearctic. Vol. VI. Warblers.* Oxford University Press.
- Gotzman J. 1971. *Obserwacja trzciniaka ogrodowego *Acrocephalus dumetorum* pod Warszawą.* Not Orn. 12: 31-33.
- Komisja Faunistyczna 1998. *Rzadkie ptaki obserwowane w Polsce w roku 1997.* Not Orn. 39: 151-174.

Adresy autorów:

Michał Furmanek, Poreba 70, 27-300 Lipsko

Andrzej Wesołowski, ul. Itzecka 5/8, 27-300 Lipsko

THE FIRST RECORD OF THE BLYTH'S REED WARBLER *Acrocephalus dumetorum* IN THE ŚWIĘTOKRZYSKIE (HOLY CROSS) MOUNTAINS

Summary

A singing male of the Blyth's reed warbler was observed on a marshland near Pakosław (51°12'N, 21°09'E). This is the farthest towards the south-west observation of this species in Poland. Accepted by the Avifaunistic Commission.